

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 170/2015

**ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Α' Διακοπών-Σύνθεση Α1)**

Συνεδρίαση της 9/7/2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Αλέξανδρος Καραγιάννης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ. Κράτους.

Νομικοί Σύμβουλοι: Νικόλαος Μουδάτσος, Ευγενία Βελώνη, Νίκη Μαριόλη, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Στυλιανή Χαριτάκη, Δημήτριος Χανής, Νικόλαος Δασκαλωντανάκης, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αθηνά Αλεφάντη, Αγγελική Καστανά, Ελένη Πασαμιχάλη.

Πάρεδροι: (Γνώμες χωρίς ψήφο): Θωμάς Καζάκος.

Εισηγητής: Θωμάς Καζάκος, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Έγγραφο
Ερωτήματος: Το 5349/18-6-2015 έγγραφο του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Περίληψη
Ερωτήματος: *Δυνατότητα ή μη, χορήγησης άδειας χωρίς αποδοχές σε Καθηγητή Α.Ε.Ι., κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 51 παρ. 3 του ν. 3528/2007 (Υπαλληλικού Κώδικα).*

Επί του ως άνω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α' Διακοπών - Σύνθεση Α1) γνωμοδότησε ως εξής:

Ι. Με το 5349/18-6-2015 έγγραφο του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, υποβλήθηκε στο Δικαστικό Γραφείο του Πανεπιστημίου το 865/4-6-2015 έγγραφο του Προέδρου του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου, με το οποίο ερωτάται εάν είναι δυνατή η χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 51 παρ. 3 του ν. 3528/2007, σε Καθηγητή του Τμήματος, του οποίου η σύζυγος υπηρετεί στο

εξωτερικό σε φορέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής-European Ombudsman).

II. 1. Στον Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., (Υπαλληλικός Κώδικας), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 (Α' 26) και ειδικότερα στα άρθρα 2 και 51 αυτού, ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 2. Έκταση εφαρμογής. «1. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. 2. Υπάλληλοι ή λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι, κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη, διέπονται από ειδικές διατάξεις, καθώς και οι υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές για αυτούς διατάξεις».

Άρθρο 51. Άδειες χωρίς αποδοχές. «1. Επιτρέπεται η χορήγηση στον υπάλληλο, μετά από αίτηση του, άδειας χωρίς αποδοχές, εφόσον οι ανάγκες της υπηρεσίας το επιτρέπουν. Η άδεια αυτή δεν μπορεί να υπερβεί τον ένα (1) μήνα εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους. 2. Στους υπαλλήλους επιτρέπεται η χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές συνολικής διάρκειας έως «πέντε (5) ετών», ύστερα από αίτηση τους και γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, για σοβαρούς ιδιωτικούς λόγους. 3. Υπάλληλος, του οποίου σύζυγος υπηρετεί στο εξωτερικό σε ελληνική υπηρεσία του Δημοσίου, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή άλλου φορέα του δημόσιου τομέα ή σε υπηρεσία ή φορέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε διεθνή οργανισμό, στον οποίο μετέχει και η Ελλάδα, δικαιούται να πάρει άδεια χωρίς αποδοχές μέχρι έξι (6) έτη συνεχώς ή και τμηματικά, εφόσον έχει συμπληρώσει διετή πραγματική υπηρεσία. 4. Στον υπάλληλο που αποδέχεται θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε διεθνή οργανισμό, στον οποίο μετέχει η Ελλάδα, χορηγείται μετά από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου άδεια χωρίς αποδοχές μέχρι πέντε (5) έτη, η οποία μπορεί να παραταθεί με την ίδια διαδικασία για μία ακόμα πενταετία. Αν ο υπάλληλος δεν εμφανιστεί να αναλάβει καθήκοντα μέσα σε δύο (2) μήνες από τη λήξη της άδειας, θεωρείται ότι παραιτήθηκε αυτοδικαίως από την υπηρεσία. 5. Ο χρόνος της άδειας χωρίς αποδοχές αποτελεί χρόνο πραγματικής υπηρεσίας μόνο στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 4 του παρόντος άρθρου. 6. Κατά τη διάρκεια της άδειας της παρ. 4 του άρθρου αυτού ο υπάλληλος υποχρεούται να καταβάλλει τις νόμιμες κρατήσεις για κύρια και επικουρική ασφάλιση και στα ταμεία πρόνοιας, οι οποίες αντιστοιχούν στο βαθμό ή το μισθό της υπηρεσίας στην οποία ανήκει οργανικά».

2. Εξ άλλου, με τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 27 του ν. 4009/2011 «*Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων*» (Α' 195), όπως το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 39 του ν. 4186/2013 (Α' 193) ορίζεται ότι:

Άρθρο 27. Επιστημονικές και λοιπές άδειες. "1..2..3..4..5. *Επιτρέπεται, ύστερα από εισήγηση του Κοσμήτορα, απόφαση της κοσμητείας και σχετική πράξη που εκδίδεται από τον Πρύτανη, μετά από έλεγχο νομιμότητας και σκοπιμότητας, η χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές σε καθηγητές του ιδρύματος, εφόσον δεν παρεμποδίζεται η ομαλή λειτουργία της σχολής. Κατά το διάστημα της άδειας άνευ αποδοχών το σύνολο των συνταξιοδοτικών, ασφαλιστικών και λοιπών εισφορών για τον καθηγητή καταβάλλονται από τον ίδιο. 6. Ο συνολικός χρόνος χορήγησης αδειών άνευ αποδοχών σε κάθε καθηγητή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη*".

III. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα:

1. Από τη διάταξη του άρθρου 2 του Υ.Κ., συνάγεται ότι, υπάγονται στις διατάξεις αυτού, πέραν των πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. και οι υπάλληλοι και λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι, κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη, διέπονται από ειδικές διατάξεις, καθώς και οι υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, μόνο, όμως, για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις. Εκ τούτου παρέπεται ότι, αν κάποιο θέμα της υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού αυτού ρυθμίζεται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις, δεν υπάρχει πεδίο εφαρμογής των όσων προβλέπονται για τους δημοσίους διοικητικούς υπαλλήλους (ΝΣΚ 13/2012).

2. Με τις διατάξεις του άρθρου 51 του Υπαλληλικού Κώδικα, στους υπαγόμενους στο πεδίο εφαρμογής αυτού δημόσιους διοικητικούς υπαλλήλους, παρέχεται, κατ' αρχάς, το δικαίωμα λήψης άδειας χωρίς αποδοχές, για την κάλυψη προσωπικών-ιδιωτικών αναγκών αυτών (παρ. 1, 2) περαιτέρω δε, με την μεν παράγραφο 3 παρέχεται σε υπαλλήλους των οποίων οι σύζυγοι υπηρετούν στο εξωτερικό, σε υπηρεσία ή φορέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η δυνατότητα να λάβουν άδεια χωρίς αποδοχές μέχρι έξι (6) έτη συνεχώς ή και τμηματικά, εφόσον έχουν συμπληρώσει διετή πραγματική υπηρεσία, με προφανή σκοπό τη συμβίωση και συνοχή της οικογένειας, με την δε παράγραφο 4 παρέχεται το δικαίωμα λήψης άδειας χωρίς αποδοχές μέχρι πέντε έτη, με δυνατότητα παράτασης επί μία ακόμα πενταετία, σε υπάλληλους που αποδέχονται θέση στη Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε διεθνή

Ωη

2026

οργανισμό στον οποίο μετέχει η Ελλάδα, περίπτωση, η οποία συνιστά ιδιόμορφη κατοχή δεύτερης θέσης (Α. Τάχος - Ι. Συμεωνίδης, ΕΡΜΥΚ, Γ' έκδ. σελ. 784).

Εκ τούτων προκύπτει ότι, με τις διατάξεις αυτές εισάγεται εξαίρεση από τον κανόνα ότι οι άδειες χορηγούνται με αποδοχές και, επομένως, είναι στενώς ερμηνευτέες, διότι η άδεια χωρίς αποδοχές συνεπάγεται δυσμενείς συνέπειες τόσο για την υπηρεσία, που συνίστανται στην έλλειψη προσωπικού όσο και για τον υπάλληλο, λόγω αποξένωσης από τα καθήκοντά του (Α. Τάχος-Ι. Συμεωνίδης, ΕΡΜΥΚ, Γ' έκδ. σελ. 783) και, συνεπώς, δεν είναι δυνατή η επέκταση της εφαρμογής της σε περιπτώσεις που δεν προβλέπονται ρητώς.

3. Από την άλλη πλευρά, οι άδειες των καθηγητών Α.Ε.Ι. προβλέπονται ειδικώς στο άρθρο 27 του ν. 4009/2011, με τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του οποίου προβλέπεται, κατ' εξαίρεση από τον κανόνα ότι οι άδειες χορηγούνται με αποδοχές, η χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές στους Καθηγητές των Α.Ε.Ι.. Οι λόγοι χορήγησής της μπορεί να αφορούν σε οποιαδήποτε ανάγκη (ιδιωτική-προσωπική) του Καθηγητή, αφού ο νόμος δε διακρίνει. Η άδεια αυτή χορηγείται με μόνη προϋπόθεση ότι δεν παρεμποδίζεται η απρόσκοπτη λειτουργία του Ιδρύματος κατά το διάστημα της άδειας και, συνεπώς, για τη χορήγησή της, γίνεται στάθμιση των αναγκών του Καθηγητή με τις ανάγκες γενικά (διδασκτικές - εκπαιδευτικές, ερευνητικές - επιστημονικές και διοικητικές) του Ιδρύματος, σε τρόπο ώστε να είναι ευχερής η διακρίβωση της συνδρομής της προβλεπόμενης στην παράγραφο 5 δυνατότητας, συναγόμενης εκ της λέξεως «επιτρέπεται», να χορηγηθεί η αιτηθείσα άδεια, το χρονικό διάστημα της οποίας, σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο της τριετίας (ΝΣΚ 353/2013).

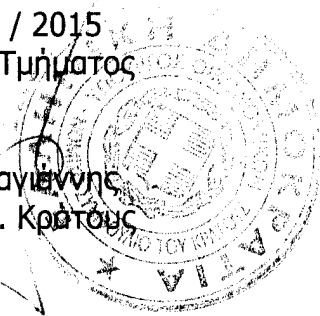
Με τη νεότερη αυτή διάταξη, σε σχέση με τη διάταξη του άρθρου 51 παρ. 3 του Υ.Κ., ο νομοθέτης του ν. 4009/2011, ρύθμισε το πρώτον το ζήτημα της χορήγησης άδειας χωρίς αποδοχές στους Καθηγητές των Α.Ε.Ι., δεδομένου ότι, υπό το προϊσχύον νομικό πλαίσιο του ν. 1268/1982, δεν υφίστατο ειδική πρόβλεψη για χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές στα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι, η δ' εν λόγω άδεια χορηγείται κατ' ανώτατο όριο για μια τριετία και για οποιαδήποτε ανάγκη αυτών, αφού ο νόμος δε διακρίνει. Συνεπώς, καταλαμβάνει και την κάλυψη οικογενειακών αναγκών Καθηγητή του οποίου ο/η σύζυγος υπηρετεί στο εξωτερικό σε υπηρεσία ή φορέα από τους προβλεπόμενους στο άρθρο 51 παρ. 3 του Υ.Κ., τελών δε ο νομοθέτης σε γνώση της διάταξης αυτής του Υ.Κ., δεν εισήγαγε αντίστοιχη μ' αυτήν ρύθμιση για τους Καθηγητές των Α.Ε.Ι., έχοντας υπόψη του, προφανώς, ότι αυτοί, ενόψει της φύσεως του έργου, των καθηκόντων τους και της υπηρεσιακής τους κατάστασης, τελούν σε διαφορετικές συνθήκες σε σχέση με τους δημοσίου υπαλλήλους.

4. Ενόψει των ανωτέρω, το ζήτημα της χορήγησης άδειας χωρίς αποδοχές στους καθηγητές των Α.Ε.Ι., διέπεται αποκλειστικά από την ειδική γι' αυτούς ρύθμιση του άρθρου 27 παρ. 5 και 6 του ν. 4009/2011 και δεν καταλείπεται, ως εκ τούτου, πεδίο επεκτατικής εφαρμογής, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 του Υ.Κ., της διάταξης του άρθρου 51 παρ. 3 του κώδικα αυτού.

IV. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, στο υποβληθέν ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι δεν είναι δυνατή η χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 51 παρ. 3 του ν. 3528/2007, σε Καθηγητή ΑΕΙ, του οποίου η σύζυγος υπηρετεί στο εξωτερικό σε φορέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά κατ' εφαρμογή των ειδικών διατάξεων των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 27 του ν. 4009/2011 και υπό τους τασσομένους σε αυτές όρους και προϋποθέσεις.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Αθήνα, 13/7/2015
Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Αλέξανδρος Καραγιάννης
Αντιπρόεδρος Ν.Σ. Κράτους

Ο Εισηγητής

[Handwritten signature]
Θεόδωρος Ι. Καζάκος
Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Γίνεται αποδεκτή
...
Ο ΠΡΥΤΑΝΗΣ

[Handwritten signature]
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΖΑΪΦΑΝΙΔΗΣ